



УДК 37.032;796.011.3–057.87

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ У ПРОЦЕСІ ПОЗААУДИТОРНОЇ СПОРТИВНО-МАСОВОЇ РОБОТИ

Довгань Н.Ю., к. пед. н., доцент,
завідувач кафедри фізичної реабілітації

*Миколаївський міжрегіональний інститут розвитку людини
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»*

У статті розглянуто проблему фізичного виховання студентів у вищих навчальних закладах у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи. Розкрито поняття позааудиторної спортивно-масової роботи. Представлено базові моделі проведення занять із фізичного виховання. Зазначено форми заохочення студентів до активної участі в позааудиторній спортивно-масовій роботі.

Ключові слова: *фізичне виховання, позааудиторна спортивно-масова робота, спортивні секції, спортивні змагання, оздоровча фізична культура, самостійні заняття, рейтинг, стимул.*

В статье рассмотрена проблема физического воспитания студентов в высших учебных заведениях в процессе внеаудиторной спортивно-массовой работы. Раскрыто понятие внеаудиторной спортивно-массовой работы. Представлены базовые модели проведения занятий по физическому воспитанию. Указаны формы поощрения студентов к активному участию во внеаудиторной спортивно-массовой работе.

Ключевые слова: *физическое воспитание, внеаудиторная спортивно-массовая работа, спортивные секции, спортивные соревнования, оздоровительная физическая культура, самостоятельные занятия, рейтинг, стимул.*

Dovhan N.Yu. PHYSICAL EDUCATION STUDENTS IN HIGHER EDUCATION IN EXTRACURRICULAR SPORTS ACTIVITIES

The article considers the problems of physical education students in higher education in extracurricular sports activities. The concept of extracurricular sports activities. Presents the basic model for conducting classes on physical education. It lists the methods encourage students to actively participate in extracurricular mass sports work.

Key words: *physical education, extracurricular mass sports work, sports clubs, sporting events, recreational physical education, independent study, rating, stimulus.*

Постановка проблеми. Питання фізичного виховання студентської молоді в період становлення України як незалежної держави пов'язані насамперед із обґрунтуванням доцільності, статусу й пошуком оптимальної моделі цього процесу. Сьогодні фізичне виховання студентської молоді, на жаль, далеко від досконалості, що зумовлено низкою об'єктивних причин: 1) недостатньою кількістю позааудиторних занять із фізичного виховання; 2) низьким рівнем мотивації до самостійних занять фізичними вправами; 3) недостатнім рівнем спеціальних знань і практичних умінь у галузі фізичної культури; 4) низьким рівнем використання новітніх технологій і сучасних технічних засобів під час позааудиторних занять; 5) недостатнім фінансовим забезпеченням; 6) низькою ефективністю управління фізичним вихованням, яке здійснюється у вищих навчальних закладах.

У зв'язку з цим під час характеристики аналізу стану роботи вищих навчальних закладів (далі – ВНЗ, виш) щодо фізичного виховання студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи необхідно розглянути два взаємозалежних аспекти цієї проблеми: соціально-економічні та наукові передумови фізичного виховання

студентської молоді ВНЗ України; теоретико-методичні передумови: власне здоров'я самого студента, студентський спорт і активне дозвілля.

Ступінь розробленості проблеми. Проблеми фізичного виховання студентської молоді в Україні в сучасних умовах розглядалися в різних аспектах, а саме: обґрунтування теоретичних засад фізичного виховання студентської молоді в навчальних закладах (Б.А. Ашмарін, Ю.А. Виноградов, Л.В. Волков, З.Н. Вяткін, Л.П. Матвеев, Ю.А. Перевозчиков, А.А. Шевченко та ін.); розробка педагогічно-ефективних методик і технологій проведення занять із фізичної культури (Л.Б. Андрущенко, В.Я. Віленський, С.А. Гоніянц, В.І. Григор'єв, С.Н. Зуєв, Л.М. Крилова, Л.В. Сиднеєва, Г.М. Соловйов, С.Ю. Тюленьков); визначення ефективності впливу окремих факторів оптимального управління на процес навчання (Р.Ф. Ахметов, А.А. Бударний, О.Г. Гохман, У.Р. Ешбі, О.В. Тимошенко й ін.); загальні положення функціонування відкритих систем (П.К. Анохін, В.Н. Садовський) і системи фізичного виховання різних груп населення (Л.В. Волков, А.А. Гужаловський, Л.П. Матвеев, Н.В. Москаленко, Б.М. Шиян), загальнодидактичні (Б.А. Ашмарін, В.І. Іл'їніч,



Т.Ю. Круцевич, Ю.Ф. Курамшин) та основні принципи теорії й методики фізичного виховання (Л.В. Волков, Л.С. Вигодський, Т.Ю. Круцевич, А.С. Куц) і формування особистості (І.Д. Бех, Н.А. Басюк, Е.В. Бондаревська, Р.Л. Кричевський, А.В. Царенко, І.С. Якіманська), що дає змогу обґрунтувати стан роботи вишів щодо виховання фізичної культури студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи.

Постановка завдання. Мета статті полягає у висвітленні основних підходів до фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи.

З урахуванням мети поставлено такі завдання:

1. Визначити сучасний стан проблеми в педагогічній теорії та виховній практиці ВНЗ.

2. Розкрити організаційно-педагогічні умови успішного становлення позааудиторної спортивно-масової роботи студентів вищих ВНЗ.

3. Розробити методичні рекомендації для вдосконалення фізичного виховання викладачів і студентів ВНЗ у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи.

Виклад основного матеріалу. У сучасній системі вищої освіти у сфері фізичного виховання студентів упроваджуються формальні технології, які орієнтують кафедри фізичного виховання на формалізовану систему управління, де студентам відведено роль пасивних учасників. Так, В.А. Антипова, С.М. Канишевський, Т.Ю. Круцевич зазначають: «У діючій системі фізичного виховання студентів використовують три рівні організації занять різного ступеня регламентації: 1) академічний (обов'язкові заняття у сітці навчального закладу); 2) факультативний (самодіяльні заняття у секціях, клубах за інтересом); 3) самостійні (індивідуальні й групові заняття спортивного чи фізкультурно-кондиційного характеру), спортивно-ігрові заняття за вільним характером; змагальні форми організації занять; туристичні походи; «малі» форми занять і та ін.» [4, с. 54].

Сьогодні практичні заняття з фізичного виховання у ВНЗ – позааудиторні, вони проходять поза розкладом 2 години на тиждень у перші два роки навчання (I–II курс). Ці заняття, як правило, навчальний заклад зараховує до факультативних (необов'язкових). Численні публікації науковців свідчать, що за такої організації фізичного виховання марно сподіватися навіть не на розвиток, а на збереження наявного рівня фізичного стану, здоров'я студентів. Така ситуація спонукає до пошуку альтернативних шля-

хів заохочування студентів до самостійних форм занять, до здорового способу життя й активного дозвілля [4, с. 55].

Для фізичного виховання студентів вишів України, на думку В.А. Щербини, С.І. Операйла, Р.Т. Раєвського, С.В. Савельєва, М.В. Жевноватова, І.С. Кучерова та ін., характерні такі недоліки: недостатня гуманістична і професійна спрямованість; неефективна теоретична й методична підготовка студентів; обмежений склад практикодіяльних компонентів, що забезпечують сукупність виконання його функцій; низька дієвість дидактичного наповнення практичних розділів; вибір неадекватних сучасному менталітету й мотиваційній зрілості студентів форм організації процесу фізичного виховання; відсутність належних умов для його ефективного функціонування (необхідного кадрового, науково-методичного, медичного, матеріально-технічного та фізичного забезпечення); слабка мотивація студентів до своєї фізкультурної освіти й самовдосконалення; відсутність науково обґрунтованої моделі подальшого розвитку системи в найближчому та віддаленому майбутньому в Україні загалом, конкретно в кожному ВНЗ [4].

Фізичне виховання у вишах представлене як навчальна дисципліна й найважливіший компонент цілісного розвитку особистості. Значущість дисципліни полягає у формуванні загальнокультурних компетенцій і професійної підготовленості студентів [4].

Однак необхідно розуміти, що деяке прирівнювання навчальної дисципліни, зміст якої має професійно-прикладну спрямованість, до навчальних дисциплін гуманітарного циклу (історія, іноземна мова тощо) матиме певні наслідки. Ми не заперечуємо значущості зазначених гуманітарних дисциплін у процесі професійної підготовки бакалаврів і спеціалістів та магістрів, але, на жаль, останнім часом ми спостерігаємо невиправдане приниження ролі фізичного виховання як самими студентами, так і деякими ВНЗ.

Заняття з фізичного виховання часто вважають другорядними, такими, які виконують допоміжну роль. Більше того, припускають, що студент повинен сам вирішувати, необхідні йому заняття фізичного виховання чи ні, залежно від особистих інтересів. Результатом такої зневаги до ролі фізичного виховання стає зростаючий відсоток студентів із невисоким потенціалом фізичного здоров'я, низьким ступенем психологічної стійкості і, як можливий наслідок, нездатністю адекватно реагувати на ті зміни в реальному житті, з якими йому доведеться зіткнутися надалі.



Ще один аспект виявляється під час подальшого аналізу позааудиторної спортивно-масової діяльності у ВНЗ, а саме: навчальна дисципліна «Фізичне виховання» тісно пов'язана не тільки з фізичним розвитком і вдосконаленням функціональних систем організму молодшої людини, а й із формуванням засобами фізичної культури і спорту життєво необхідних психічних якостей, властивостей і рис особистості, що загалом відображається в психічній і фізичній надійності майбутнього фахівця, в необхідному рівні і стійкості його професійної працездатності [4].

Позааудиторна спортивно-масова робота студентів нами визначається як система спеціальних заходів щодо формування особистих якостей майбутніх спеціалістів, спрямованих на засвоєння знань, умінь, навичок і компетенцій, що є основою їх професійного становлення. Тут насамперед треба мати на увазі не просто оволодіння знаннями, а глибоке проникнення в сутність, оволодіння методами самостійного їх одержання й застосування на практиці.

Отже, позааудиторна спортивно-масова робота студентів – це форма навчання, яка розв'язує навчальні завдання в конкретній навчальній ситуації; виробляє в студента психологічну настанову на самостійне поповнення своїх знань, умінь і навичок під час розв'язання пропонованих завдань; сприяє формуванню в студента необхідного обсягу знань, умінь і навичок, що є поштовхом просування до вищих рівнів розумової діяльності; є важливою умовою самоорганізації, самодисципліни студента; забезпечує педагогічне керівництво самостійною навчальною та науковою діяльністю студента в процесі навчання.

Позааудиторна спортивно-масова робота, на нашу думку, виконує такі основні завдання: сприяє формуванню вольових якостей (бадьорості духу, оптимістичності, ініціативи, впевненості, наполегливості тощо); формує позитивні звички в поведінці; формує переконання в необхідності вести здоровий спосіб життя (виконання вправ гігієни, певного рухового режиму володіння необхідними практичними навичками з галузі фізичної культури тощо), а також формує моральні якості майбутніх фахівців.

Л.В. Кондрашова вважає, що позааудиторна робота поєднує різнобічну виховну діяльність із професійним становленням особистості. Вона відмічає, що під час проведення позааудиторної роботи необхідно вирішувати такі завдання: збуджувати потребу в професійній самоосвіті, самовихованні, набувати практичні вміння й навички, які забезпечать успіх у майбутньому житті [3].

М.І. Петренко, розкриваючи значення організації позааудиторної діяльності молоді з фізичного виховання, зазначив, що нетрадиційні заняття не можна оцінювати ізольовано від традиційних форм вишівського фізичного виховання, тим більше «протиставляти» їх один одному. Він стверджує, що різні форми фізичної культури мають ефективність тоді, коли проводяться під керівництвом викладача (підконтрольна самостійна робота) [6]. Дослідник виявив, що процес фізичного самовдосконалення на 70% залежить від якості результативності процесу фізичного виховання в закладі. Він переконливо стверджує, що в добовий режим життя сучасної молоді необхідно впроваджувати ранкову гімнастику, яка загартовує організм і слугує людині «лікувальним засобом» від простудних захворювань. Розробка групових та індивідуальних програм із фізичної культури є наступним кроком у подальшому розвитку фізичної культури [6].

Ми вважаємо, що з метою забезпечення належного рівня фізичного виховання у ВНЗ України потрібно розробляти програми, які передбачають розвиток і модернізацію фізичного виховання студентів під час навчально-виховного процесу з фізичного виховання в позааудиторній спортивно-масовій роботі, будуть включати базові моделі проведення занять із фізичного виховання або різні форми їх поєднання, а саме:

1. Секційна (спортивно-тренувальна підготовка). Створення широкої мережі як спеціалізованих спортивних, так і загальнооздоровчих секцій, гуртків, клубів, що працюють за фіксованим розкладом у вільний від основних навчальних занять час (наприклад, у другу зміну для студентів, які мають навчальні заняття в першій половині дня).

2. Професійно-орієнтована позааудиторна спортивно-масова робота. Розроблення низки комплексних програм із фізичного виховання, які прямо орієнтовані на особливості майбутньої професії (вчитель, лікар, банкір, офісний працівник, програміст тощо). Альтернативними варіантами відвідування таких програм можуть бути суто спортивні секції, військово-прикладні секції (з орієнтуванням як юнаків, так і дівчат на досягнення вимог до вступу на програми військової підготовки), військово-медична підготовка з елементами загально-фізичної та спеціальної підготовки.

3. Традиційна (загальна фізична підготовка, заняття з ігрових видів спорту, легка атлетика, плавання тощо). Збереження фізичного виховання як обов'язкової дисципліни з нарахуванням за неї кредитів, виставленням заліків і включенням до роз-



кладу занять із наданням студентам можливості як відвідувати заняття з групою, так і займатись індивідуально в спортивних секціях та оздоровчих гуртках, клубах, програмах тощо на їх вибір.

4. Нетрадиційна (аеробіка, шейпінг, стретчинг, аквааеробіка, пілатес тощо). Використання сучасних фітнес-технологій на заняттях із фізичного виховання, обґрунтовується доцільність їх застосування на заняттях із фізичного виховання у ВНЗ. Використання інноваційних видів рухової активності на заняттях із фізичного виховання зі студентами дає змогу підвищити мотивацію до занять фізичними вправами й інтерес до власного стану здоров'я під впливом цих занять.

5. Індивідуальна. Закріплення за кожним студентом викладача кафедри фізичного виховання чи іншого спеціалізованого підрозділу, який виконує роль тьютора з питань оздоровлення та фізичного розвитку, рекомендує певні види фізичної активності (як організовані, так і самостійні), розробляє індивідуальну програму фізичного розвитку, у т. ч. спортивні й оздоровчі секції, гуртки, клуби, а можливо, і лекторії зі збереження здоров'я, планування родини тощо. Дві-три обов'язкові зустрічі зі студентом упродовж навчального року дадуть змогу більш м'яко мотивувати студента до фізичної активності.

6. Самостійні заняття сприяють збільшенню рухової активності студентів, підтриманню тижневого рухового режиму, оволодінню обсягом програми вищої школи з фізичного виховання, забезпеченню всебічного фізичного розвитку й рухової активності (оздоровча гімнастика, заняття фізичними вправами впродовж усього дня, ранкова зарядка, фізкультхвилинка, фізкультпаузи).

7. Оздоровча фізична культура (оздоровчі центри). У позааудиторній діяльності необхідно створювати нестандартні ситуації, у ході котрих у студентів формуються вміння володіти собою, грати, виявляти ініціативу, оволодівати якостями лідерства. Особливо студентів зацікавлюють нові організаційні форми фізичного виховання (черлідінг, йога, фітнес, шейпінг, аквааеробіка тощо). Але успішне залучення студентів до названих організаційних форм також потребує створення необхідних організаційних умов. Уважаємо, що до них можна зарахувати наявність груп підтримки (черлідінг); створення кваліфікованих бригад суддів із видів спорту; наявність фізкультурного студентського активу; наявність методичних матеріалів, довідок і планів з оздоровчої і спортив-

ної роботи, оздоровчих програм, а також планів змагань, фізкультурних свят; створення центрів і молодіжних організацій за інтересами з оздоровчою спрямованістю тощо [5].

ВНЗ можуть застосовувати різного роду заохочення для активної участі студентів у позааудиторній спортивно-масовій роботі, такі як показники рейтингу з фізичного виховання, критерії оцінювання знань, умінь і навичок, стимулювання фізичної діяльності, спортивні змагання, сертифікати спортивних досягнень та отримання фізкультурно-спортивної кваліфікації, медійна підтримка.

1. Показники рейтингу з фізичного виховання (рейтинг). Урахування спортивної активності в рейтинговому оцінюванні освітніх, науково-дослідницьких та інноваційних досягнень учасників освітнього процесу, яке має проводитись відповідно до статті 32 Закону.

2. Критерії оцінювання знань, умінь і навичок (критерії оцінювання). Розробка та впровадження тестів фізичної підготовленості, що застосовуються на тих секціях, якими студенти займаються.

3. Стимулювання фізичної діяльності (стимул). Визначення вимоги фізкультурно-спортивної активності як обов'язкової чи пріоритетної для висування студентів для участі в програмах академічної мобільності й доступу до обмежених ресурсів навчального закладу, наданням знижок в оплаті додаткових освітніх послуг.

4. Спортивні змагання. Великого значення для організації роботи з формування фізичної культури в позааудиторний час набуває проведення спортивних змагань. У разі розширення спектру університетських спортивних змагань (на рівні країни, регіону, міста, вишу, факультету, інституту, студентського містечка тощо) постане можливість мотивувати більше студентів до регулярної організованої фізичної активності. Зазначені заходи можуть бути підтримані органами студентського самоврядування в найбільш різних формах, включаючи матеріальне стимулювання переможців.

5. Сертифікати спортивних досягнень і отримання фізкультурно-спортивної кваліфікації. Фіксація успіхів студентів на заняттях фізичною культурою та спортом шляхом видачі відповідних сертифікатів про спортивні досягнення по видах спорту, у яких брали участь студенти-спортсмени (чемпіонат України, чемпіонат Європи, Світу, олімпіади), а в більш просунутих випадках присвоєння додаткової кваліфікації із записом у додаток до диплома, наприклад,



майстер спорту України, навіть видача вишем диплома власного зразка про додаткову фізкультурно-спортивну або прикладну кваліфікацію (тренери й судді аматорських змагань, парамедики тощо) за умови виконання відповідних офіційних вимог із видів спорту.

6. Медійна підтримка, яка може формувати культуру фізичної активності, ставлення до власного тіла та фізичне здоров'я, рекламувати успіхи студентів-спортсменів на змаганнях усіх рівнів тощо [5].

Отже, вивчення стану роботи ВНЗ щодо фізичного виховання студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи показало, що реформування та інтеграція системи освіти України до європейського освітнього простору пов'язані з переходом до його демократичної моделі, розвитком системи професійної підготовки майбутніх фахівців у вишах України. Мова йде про формування в молоді її соціальної активності в гармонії з духовним і фізичним розвитком на засадах пріоритету здоров'я та визнання цінностей фізичної культури і спорту, тому можливості позааудиторної спортивно-масової роботи у ВНЗ нами розглядаються як один із перспективних напрямів модернізації системи освіти у ВНЗ.

Одним із найбільш прийнятних шляхів вирішення цієї проблеми є інтеграція різних видів засобів і методів спортивно-масової діяльності у фізичну культуру студентів. Як показують результати численних досліджень, для підтримки нормального стану здоров'я, крім повсякденної діяльності, необхідні заняття з таких видів спорту, які б мали тренувальну дію фізичних навантажень на основні функціональні системи організму й давали змогу підтримувати здоров'я студентів на оптимальному рівні [1].

Варто відзначити необхідність реорганізації системи фізичного виховання студентської молоді в навчальних закладах. У зв'язку з великою популярністю і затребуваністю інноваційних напрямів у галузі фізичної культури у ВНЗ дедалі більшого значення набуває поглиблене вивчення різних напрямів позааудиторної спортивно-масової роботи, що можуть використовуватися у фізичному вихованні студентів, а саме: секційний (спортивно-тренувальна підготовка), професійно-орієнтована позааудиторна спортивно-масова робота, традиційний, нетрадиційний, індивідуальний, самостійний заняття, оздоровча фізична культура (оздоровчі центри) [2].

Ми вважаємо, що потрібно застосовувати різного роду стимули для активної участі студентів у позааудиторній спортивно-ма-

совій роботі, а саме: показники рейтингу з фізичного виховання, критерії оцінювання знань, умінь і навичок, стимулювання фізичної діяльності, спортивні змагання, сертифікати спортивних досягнень та отримання фізкультурно-спортивної кваліфікації, медійна підтримка.

Проведений аналіз стану роботи ВНЗ сприяв визначенню головних напрямів удосконалення навчально-виховного процесу виховання фізичної культури студентів вищих навчальних закладах у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи в дослідно-експериментальному дослідженні.

З урахуванням аналізу стану роботи ВНЗ України щодо фізичного виховання студентів у процесі позааудиторної спортивно-масової роботи, на думку фахівців, закономірними є результати досліджень, які свідчать про таке:

1. Відсутність конкретного соціального замовлення на професійну фізичну підготовленість і надійність випускників вишів з боку виробництва та працедавців, його вираження в конкретних формах і, як наслідок, нерозуміння з боку керівництва ВНЗ і студентів доцільності фізичного виховання.

2. Відсутність (насамперед на рівні вишів) чіткого системного уявлення про фізичне виховання студентів, здатних успішно функціонувати в умовах оновлення суспільства в Україні з огляду на всі реалії, що складаються.

Висновки. На сучасному етапі розвитку суспільства ми стоїмо перед фактом кризи національної системи фізичного виховання, яка не відповідає вимогам і міжнародним стандартам фізичної підготовленості студентської молоді. Застарілі форми та методи викладання не лише приводять молодь до нервово-психічних перевантажень, а й обмежують її творчий розвиток, нівелюють її індивідуальність, необґрунтовано використовують далеко не безмежні ресурси організму. Уважаємо за необхідне вносити науково-обґрунтовані корективи в чинну систему фізичного виховання. Наполягаємо на тому, що необхідно застосовувати розвивальну (оздоровчу) концепцію фізичного виховання у ВНЗ, яка вдосконалює стратегію, для вирішення певних виховних завдань, створюючи спочатку теоретичний задум, що накопичує знання у сфері фізичної культури особистості, і практично реалізовуючи засвоєння рухових умінь і навичок, забезпечуючи всебічний розвиток здібностей, підготовку до високопродуктивної праці, збереження здоров'я студентської молоді. Такі заняття з фізичного виховання допомагають студентам адекватно контролювати й оціню-



вати успішність виконання освітніх (рівень освіти), оздоровчих (фізичний розвиток, фізична підготовленість) і виховних (естетичне та моральне виховання) завдань, які реалізуються в системі фізичного виховання ВНЗ.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Апанасенко Г.Л. Проблемы управления здоровьем человека / Г.Л. Апанасенко // Наука в олимп. спорте. – 1999. – Спец. выпуск. – С. 56–60.
2. Білецька В.В. Фізичне виховання. Оздоровчий фітнес : [практикум] / В.В. Білецька, І.Б. Бондаренко. – К. : НАУ, 2013. – 52 с.

3. Кондрашова Л.В. Внеаудиторная работа по педагогике в педагогическом институте / Л.В. Кондрашова. – Одесса : Вища школа, 1988. – 158 с.

4. Круцевич Т.Ю. Рекреация у фізичній культурі різних груп населення / Т.Ю. Круцевич. – К. : Олімпійська література, 2010. – 246 с.

5. Щодо організації фізичного виховання у вищих навчальних закладах : Лист МОН України від 25.09.2015 № 1/9-454.

6. Петренко М.І. Самостійні заняття студентів з фізичного виховання / М.І. Петренко. – В. : ВДТУ, 1997. – 104 с.

7. Раевский Р.Т. Физическое воспитание как действенный фактор обеспечения здоровья студентов / Р.Т. Раевский // Спорт для всіх: Науковий і методичний журнал. – 2000. – № 1. – С. 5–10.

УДК [37.018.262:004.738.5](477)

ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ПЕДАГОГІЧНУ ОСВІТУ БАТЬКІВ У СУЧАСНИХ УМОВАХ В УКРАЇНІ

Єсьман І.В., к. пед. н.,

доцент кафедри теорії і методики професійної освіти

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

У статті на основі аналізу психолого-педагогічної літератури розглянуто вплив засобів масової інформації (мережа Інтернет, телебачення, преса) на педагогічну освіту батьків у сучасних умовах в Україні. Установлено, що з урахуванням особливостей сімейного виховання необхідно донести до батьків їх провідну роль у формуванні особистості, зокрема, і через засоби масової інформації. З'ясовано, що розповсюдження педагогічних знань серед батьків і громадськості сприяє підвищенню рівня їхньої педагогічної освіти.

Ключові слова: сім'я, засоби масової інформації, педагогічна освіта батьків, педагогічна культура батьків, сімейне виховання.

В статье на основе анализа психолого-педагогической литературы рассмотрено влияние средств массовой информации (сеть Интернет, телевидение, пресса) на педагогическое образование родителей в современных условиях в Украине. Установлено, что с учетом особенностей семейного воспитания необходимо донести до родителей их ведущую роль в формировании личности в том числе и через средства массовой информации. Выяснено, что распространение педагогических знаний среди родителей и общественности способствует повышению уровня их педагогического образования.

Ключевые слова: семья, средства массовой информации, педагогическое образование родителей, педагогическая культура родителей, семейное воспитание.

Yesman I.V. THE EFFECT OF MASS MEDIA ON PARENTAL PEDAGOGICAL EDUCATION IN CURRENT CONDITIONS IN UKRAINE

The article considers the influence of the media (Internet, television, press) on pedagogical education of parents in modern conditions in Ukraine based on the analysis of psychological and pedagogical literature. In the course of scientific research it was found that based on the characteristics of family education, parents should bring their leading role in personalities development, including through the mass media. It was found that the distribution of pedagogical knowledge among parents and the public contributes to the improvement of their teacher education.

Key words: family, media, pedagogical education of parents, pedagogical culture of parents, family education.

Постановка проблеми. Сім'я є першим і наймогутнішим вихователем дитини. Вона є джерелом соціального, культурного, морального та духовного становлення суспільства загалом і конкретної особистості зокрема.

Сучасні державні документи з питань національної освітньої політики визначають необхідність забезпечення в нашій країні відповідних умов для реалізації сім'єю виховної функції як однієї з головних у соціалізації ди-